

J E L E N K O R. 7

2. szám.

Pest, szombat. Januar. 7.

1832.

Foglalat: Magyarország (Levelek. Vegyes tudósítások). Anglia. Franciaország. Prussia. Olaszország. Spanyolország. Hollandia. Helvézia. Sardinia. Orosz birodalom. Bavaria. Elegy hírek. Ausztria.

MAGYARORSZÁG.

Felséges Urunk méltóztatott Kapos-Mérei Mérey Sándor Ó Méltóságát, kinek Personalissá neveztetését első levelünkben jelenteni vala szerencsénk, királyi kegyelmében ujlag részesíteni, T. Somogy vármegye Főispánságával diszesítvén magas czímeit, tulajdonait 's érdemeit személyes jelenléte törvényszékbeli Helytartójának.

Pest. Január 4dikén: A' budai jótékony Asszonyiegyesület, emberszerető czélai előmozdítására, ma estve tartat egy játékszini előadást Budán, mellyel egyszersmind a' szives adakozásokból gyült kecses apróságok szokott lotteriája van egybe kötve. Az adandó darabot: „Das Liebes-Protokoll“, nem tudjuk mi földi, de vélhetőleg nem magyar, Bauernfeld nevű ur szerzé 's épen ez alkalomra engedé által az Egyesületnek, a' miért neki hála 's becsület. A' lotteriasorsok, magyarul irt, 's csinos apró bilétek, feles számmal nyomtattatván, már ezelőtt néhány nappal osztattak a' két város lakosai között ki, hogy a' talán szép, de minden esetre nemes és jótévő kezeztől származott nyereség reménye minél többeket vonjon a' szenvedő hazai és rokon városi nép ápolása 's gyámítgatására. A' bilétek ára 20 pengő krajczár; 's a' ki ez estve a' budai játékszint meg akarja látogatni, szives-kénytelen lesz magának egy illyes bilétecskét is váltani. — Fájdalom! hogy ez, a' legnemesb emberi 's legtisztább hazafiai szeretetből támadt igyekezet a' körülmények 's jövedelem bizonyos megcsökkenése miatt egészen nemzeti színben nem jelenhetik még meg! fájdalom!

hogy kevés, vagy alig van talán ember, a' ki illy czélra magyar szindarabot írna! kevés vagy alig van ember, ki az irottat kellőleg előadná! kevés vagy alig van ember, ki az előadottat méltatva meg is nézné! — rari nantes in gurgite vasto. — A' nézőkről lévén szó, szabad legyen itt mult esztendei tapasztalatinknál fogvást azon megjegyzést tennünk: hogy a' publicum számos része nem látszik örömmel hajlani a' sorsbilétek ugy szólván kinszerített elfogadására, melly tán a' bémenetelt némimüleg nehezíti, midőn már ezért a' szokott árt letové; 's így rendszerint kisebb számmal szokott megjelenni, mint ezt a' vonzó alkalom 's az Egyesület célja kívánná. Ha dilettantok (azaz: műkedvelők) játszanak 's a' bémenet ára feljebb emeltetik, vagy ha a' bilétek megmaradnak, de a' bémenet szállítatik le, a' ezélt, úgy véljük, tán sikeresebben érhetni el, salvo altiori iudicio et experientia.

Pécs. December 24kén: E' hónap 4dikén rövid betegeskedés után meghalálozott Főtisztel. Groczky István kánonok ur, a' Nevendékpapság' Előljárója 's a' püspöki Lyceum tisztelt Prodirectora, életének 68dik esztendejében; melly hivatalokra Nagyméltóságu Báró Szepes, Ignác megyés Püspök ur azonnal Főtiszt. Némethy János kánonok urat, mint a' nevelés- 's tanításban számos évekig érdemesen fáradozott férfit, nevezte ki.

Szokott mód szerint másod rétbén (folio) nyomtatva megjelent az idén is az ájtatos Iskolák Rende magyar- és erdélyországi szerzetes házainak 's tagjainak név és tiszt-lajstroma (Familiae Clericorum regularium Scholarum Piarum Provinciae Hungariae, et

Transsylvaniae pro anno 1832) A' nagyérdemü 's tiszteletü Rend 1666 levén Hazánk' honosává, egy század és hatvan öt év óta fáradozik nálunk nagy rendeltetésénél fogvást a' nevelés 's oktatás veritékes pályáján, 's milly érdemmel, sikerrel és diszlettel? minden, ki az oktató rendnek, mint a' polgári társaság egyik legsarkalatosabb szükségü osztályának valódi szempontból méltatója 's becsülője, kelleteként tudja; hogy pedig e' tüskés, göröngyös úton tetemes borostyánt gyűjtöttek hazabeli ájtatos Iskoláink, erre hirdetőbb tanú nem kell mint azoknak annyi ezer meg ezer nevendékei 's tanítványai országunk szerte. Harsányabb tárogoatók ezek minden magasztalásunknál. Szabad legyen azonban egy pár hazafi ohajtással e' jelentésünket kalauzolni, mellyeknek egyike az: hogy mivel most már a' nyilvánosság mind inkább terjedez, 's érsek- és püskökmegyei schematismusink 's némelly szerzeteinké is célirányos új szerkezetjöknel fogva hisztóriai és statistikai becsü könyvecskékké váltak, kívánatos hogy kellőbb 's hordozható alakba öntessék a' két hazai kegyes Iskolarend schematismussa is, 's ne csak házainak 's tagjainak pusztá névés tisztjegyzékiből álljon, hanem legalább a' háznak 's benne keblező tanító intézetnek rövid velős történeti rajzolatjából 's t. i. -ből. Másik rokon ohajtásunk a' tisztelt szerzet tagjaihoz bátor közeledni. Ugyan is érzékeny örömmel szemléljük a' szerzet Nestorát még a' sirpartján is büzgő Simay Kristófit még az élők koszorújában főkép azért, hogy magára 's Rendére most is dísz füzöget az ősz nyelvbajnok, noha szinte félszázad óta ragyog literaturánk látkörén (horizonán) tükör például feleinek! Ó már alkonyra hanyatló csillag, 's nem sokára kezet is fog Révai, Dugonics, Endrődyvel mint egykori szerzetes és nyelvpálya-társaival, kik mindenkor áldásban lesznek a' Magyarnál, kivált azért, hogy akkor midőn még országos hitü előtétel volt pusztá diákozásra alapítani a' magyar nemzet létét 's boldogságát, ók mint

választottak kivergődven e' balhiedelem bilincseiből, magyar tollal 's tettel gyujtani segéltek szövétneket: hogy legyen borúra derü! — Most felderült immár; nyelvünk visszalép ősi országló méltóságába, de ápoló szeretettel öleli mind a' diákot, melly zsarló dajkája volt, mind minden mivel nyelvét, mellyek remekeivel gazdagodhatik; — annál remélhetőbb 's kívánatosb tehát: hogy koppi lelkü de magyar tollu sok történetirót, számos Révait, Dugonicsot 's Endrődyt tisztelheünk, dicsőithessünk e' nagyjelességü elhunytak szerzetfeleikben, mint helyettük 's nyomokba lépendőket!

A' „Bécsi Ujság“ hiteles tudósítása szerint Pest és Mármaros vármegyében megszűnt a' cholera, meg továbbá Fejér, Vas 's Heves vármegyében, mint szinte Zombor Bácskai sz. k. városban is.

Buda és Pest közt az általljárás olly keserves bajjal jár, hogy 36 óráig ujságot sem kaphatánk a' tulsó partról 's e' miatt nyilván első levelünk is későbbben juthat dunántuli érdemes olvasóinkhoz.

A N G L I A.

Mondják: hogy a' király megegyezett annyi új Pair-kinevezésben, mennyi a' Reform-bill tökéletes átvihetésére kívántatik. Meg kell azonban várni, mire fordulnak a' dolgok karácson ünnepei alatt; de semmi esetre sem lesz az ujonnan kinevezetendő Pairek száma több 35nél. (?)

Mióta a' király parlamentnyitó beszédében magát Dom Miguel ellen nyilatkoztatá ki, azóta a' törvények ellenére is folyvást fogadtatnak Angliában zsoldosak, kik Dom Pedro expeditiója mellett Dom Miguel ellen harcoljanak. Aberdeen Grófnak ez iránt a' ministerekhez tett kérdésére gróf Grey ezt felelé: Igen is, megengedem a' nemes lordnak azt, hogy itt nem jöhet kérdésbe: hasznos e' vagy káros a' toborzás (katonafogadás) ellen hozott acta, 's hogy azt, míg országos törvény, teljes erejében fen is kell tartani. De azt mondja a' ne-

mes Lord, hogy a' nevezett acta meg van sértve, 's ez az, a' mit én teljességgel tagadok. Tudjuk, hogy két vagy három hajó a' nevezett acta erejéhez képest le volt tartóztatva; de egyszersmind azt is, hogy azok néhány nap mulva ismét kiadattak. Ezen hajókat a' vámtisztek foglalák zár alá, 's midőn azokat tulajdonosaik visszakivánák, a' vámtisztség a' kincstárnokságnak jelenté a' dolgot, ez pedig a' korona birájival az egész esetet körülülálásosan közölte is. Ezek úgy itéltek: hogy a' kormánynak nincs törvényes jusa ama' hajókat letartóztatnia, 's ezen ítélet következtében a' hajók kiadattak — (Halljuk!) — A' mi azon észrevételt illeti, hogy magokat Angolok idegen szolgálatra felpénzelték, ez iránt, megengedem, mi kaptunk tudósítást. Mi az ebéli előterjesztést 's minden egyéb körülményeket a' Fő-ügyvédeknek 's Korona-biráknak általadtunk, kik megegyezőleg azon értelemben voltak, hogy itt a' kormány közbe-szólásának helye nincs. Ez a' kormánysszék magaviselete e' tárgyban; 's én meg vagyok győződve, nem tetheti nekünk azon szemrehányást senki, hogy mi felfüggesztettük a' törvényt, vagy akár-melley párthoz hajlók valánk." Ezzel gróf Aberdeen meg volt elégedve; 's Dom Miguel ellen ment, a' kinek tetszett. —

A' cholera Hull-ban is mutatkozott. (Eleven kereskedő város a' Yorki grófságban a' Hull és Humber összefolyásánál 45,000 lakossal.)

Doctor Magendie Sunderlandből, hová a' francia kormánysszék által küldve volt, Calaisba megérkezett.

FRANCZIAORSZÁG.

December 21ikén védelmezé Perier ur a' ministereket azon másikk, ellenek támasztott vád ellen, hogy a' párisi, Julius 14iki támadásban napszamosokat és holmi csavargókat fogadtak 's csapatokba osztottak volna fel, hogy ezek aztán az összesereglett nép között dulakodjanak; a' mit ezen em-

berek meg is tettek. A' Minister, hosszú beszéde utólján, így szólott: „Uraim, mi már a' törvénytől megczáfoltuk, meghazudtoltuk e' vádat; meghazudtoltuk azt újra, innen, a' nemzeti szónokszékről. Reményljük: nem tesszük ezt fogamat nélkül. E' tárgyban adott világosításink, egybe vetve azokkal, mellyeket a' lyoni dolgok felől tőlünk hallának az Urak, magokban foglalják mind azt, a' mit mi az ellenünk intézett követelésekre felelhetünk. Mit is mondhatnék én, Uraim, azokra, mellyek általánosan a' ministerium politikáját érdeklik, egyebet, mint hogy én azon fontos körülmények előtt, mellyekhez ama' vádak kapcsolódnak 's egy ádáz feleletterhi fenyegetés alatt is lelegevenebb meggyőződéssel a' mellett maradok, hogy azon békés, rend és törvény fentartásra törekedő rendszer, mellyet ezen kamara tisztelt tagjai is elfogadtanak, lehető egyedüli menedéke az országnak, lehető egyedüli bátorság kezesség 's támasz jövődjére nézve. A' mellett maradok, hogy ellenkezőinknek, kivált a' mi principiumunk ostromlójinak kinyilatkoztatom: azon rendszer, mellyet ők a' mienk helyett behozni igyekeztek, veszélyekkel és zivatarokkal jár; mellyeket ők ugyan a' hazára vonni nem akarnak, de a' mellyek ezen systemából mulhatatlanul támadnának. A' mellett maradok Uraim, hogy én az Urak politikáját védem 's védelmezni fogom, nem pedig az én vagy a' mi személyeinket; mert ki kell már mondanom, Uraim, a' mire ezen utóbbi szomorú vitatások mind inkább kinszerítenek, hogy én soha sem törekedtem az ország kormányához jutni, 's ezt azon urak, kik tegnap a' kamarának tetteinket illető elmozdításáról szólottak, leginkább tudhatják; — hogy én mint jó érzésű ember lépvén a' ministeriumba, nem keresek 's nem ohajtok egyebet, hanem hogy mint becsületes ember hagyassam el azt; (a' kamara ezen erővel 's érzékenyen kiejtett szavakat köz tapssal fogadja); hogy én az én hazámtól becsültetni kívánok 's e"

kivánathoz jusom van, mert lélekisméretem azt vallja, hogy a' becsültetést meg is érdemlém; hogy én a' kamara többségétől mindannyiszor, valahányszor az általa elfogadtatott systema megtámadtatik, igazságot 's védelmeztetést várok, sőt kívánok mind addig, míg mi az ő akaratja 's szándékai szerint kormányzunk; de elnézést, Uraim, senkitől sem kérek, senkitől nem tűrök, mert reá nem szorultam." — Ezen vitatások még a' következő nap is hevesen folyván, végre a' kamara nagy többséggel a' ministerek ellen intézett minden egyes vádak elmellőzését fogadja el.

A' „Journal des débats“ (ministeri ujság) egy félig hivatalos cikkelyt közöl a' belga-hollandi dolgokra nézve, mellyben az orosz Czár vonakodásáról imigy szól: „Miklós császár Moszkauban vala, hová a' fővárosból rövid időre elutazék, midőn neki a' londoni tractatus mását, mellyet saját Meghatalmazottja is aláirt, bemutaták. Első lépése az orosz kormánynak az lön, hogy hágai ügyvivője által a' hollandi királynak javasoltatá: álljon a' conferentia munkájához. Minden okunk van azt hinni: hogy az orosz cabinet ezen békés szándékát azon igen fontos meggondoláson építé, hogy Hollandia újabb ellenségeskedést Belgiummal nem kezdhet, de ha kezdhetne is, ezt bizonynyal a' többi hatalmasság nem fogná megengedni. Midőn azonban az orosz cabinet Hollandiának ezen békéltető tanácsot adá, ugy látszik, egyszersmind a' többi udvaroknak is kinyilatkoztatá, hogy ő a' Vilmos király ellen intézendő, kinszerítő rendszabásokban részt nem vehet.“

A' lyoni munkások példájára a' Praulhoy és Auberive vidéki favágók is zenebonát kezdének erdejikben, hogy a' munkabért (napszámot) feljebb rugtathassák. Azzal kezdvén, hogy dolgozni megszűntek, később pusztításokat is tettek az erdőkben; de városi és rendes katonaság küldetett ellenök, melly, őket eddig, hihetőleg eszközre hozta.

Ellenben Lyonból jövő tudósítások szerint itt a' csendesség tökéletesen helyre állott; a' fabrikák újra éledni 's mozgani kezdenek, 's a' megrendelt készítmények száma sem olly kevés, mint gyanították. Az idegenek szoros szemügy alatt tartatnak; minden vidéki, ki a' városba jó vagy azt elhagyja, tartozik utilevelét a' sorompónál beadni, a' munkában lévők új vándorleveleket váltanak, 's tömve illyet keresőkkel vagy szorgalmazókkal a' városháza. Azok közül, kik a' támadás alatt lopást vagy más gonoszságot követtek el, eddig is már sokan per alá vétettek.

A' Rovígoi herczeg (Savary, Napoleonnak egyik generálja 's később politia-ministere) Marseilleből December 15diki éjjel indult Algirba el az ottani seregosztály fővezérségének átvételére. Vele ment Trezel general, ki már Görögországban vezérkedett 's most az afrikai tábor generalstabjának fejevé van nevezve. Az Orani katonai commando, ugy hallik, Trobriant marsallra, a' derék Davoust egykori segédére, lesz bizatva. Pichon ur, nem rég kinevezett francia polgári főtiszt Algirban, ugyan oda minél előbb el fog utazni.

December 20dikán a' *Moniteur* is közli azon grenoblei lármát, mellyről előbbi levelünkben emlékezénk. Mondja, hogy a' garázdák közül többen fogattak el, de egyszersmind azt is, hogy a' köz csendesség azóta nem háborított meg. Ama' párisi zajnak (l. előbbi levelünket) nem volt sem mi legkisebb nyomes következése, mind itt, mind Lyonban csendesség van.

Bouvier-Dumolard, ki December 20dikán olly illetlenül viselé magát a' ministeri tanács előlölője iránt 's ugyan azért hivatalaiból kitétetett, ugyan az nap, előbb hogyszem letétetnék, a' következő levelet küldé a' *Courrier Français* 's a' *National* szerkesztetőjéhez: „Paris. Dec. 20. Uram! Midőn én több napi vonakodás után a' Rhone-megye praefectusságát felvállalám, akkor én a' királynak 's hazámnak függetlensége-

met, szokásimat 's hajlandóságimat, nem különben egészségemet 's fontos saját hasznaimat vivém áldozatul. A' sajnálatra méltó lyoni történetek között koczkára tevém éltemet, hogy a' királyszerék tekintetét a' számos, részint elcsábított nép előtt fen-tarthassam. Buzgóságomnak 's magam megadásának csak egy czélt tűztem ki határu-l, mellyet a' derék ember soha ált nem hág, soha álhágnak nem enged. A' ministeri tanács előlülője ezen határozta áltöré. Ha egy kormány előtt a' tisztviselők', a' leg-utolsó polgár, becsülete is nem olly szent, mint akármelley isteni törvény; ha az ezt azon szükségnek, hogy ön hibáit eltakar-hassa 's a' felelet terhén, melly rajta fekszik, könnyítsen, feláldozhatja: ugy a' nyilvános erkölcsiség megszűnik, a' tekin-tet (autoritas) rugóji tágulnak, 's kezdődik a' zavar, melly csak anarchiával vagy tyrannismussal végződhetik. E' két eset kö-zül egyiknek állnia kell. Vagy hitte Perier Ur az ellenem kimondott vádak és szemre-hányások alaposágát, vagy nem. Az első esetben megfoghatatlan gyávaság 's tizti kötelesség-mulasztás, hogy engem mind-eddig le nem tettek, sőt még tegnap is azt adák tudtomra hogy nem fognak kitenni. De mit mondjunk a' második esetben Elölülő ur nyíltságáról? — Am jó! én megelőzőm az ő kegyvesztését 's folyamodásomban, mellyet épen irok, megkérem a' királyt: fogadja el praefectusi tisztemről lemondásomat. Egy csep nemes vér nem folyna ereimben, ha egy pillanattal maradnék tovább egy illy igaz-gatás tagja. Különben is egészen szabaddá kellennem, hogy minister-elölülő urnak 's a' kereskedés ministerének megfelelhessenek, 's kérem az Urat, nyissa meg nekem e' czél-ra kijövendő ujsága lapjaít: van tárgyam több napi közlésre . . Dumolard."

Párisi ujságok szerint huszonhárom pair tevéle méltóságát 's ki akar a' pairkamará-ból lépni.

A' Quotidienne, Courrier d'Eu-rope és Le Mouvement, czimü francia

ujságok December 19diki számaik a' po-litia által elszedettek. Jámbor sajtó! itt és amott mi vagy 's mi lehetnél! —

A' Pair-kamarában Dec. 22dikén kezdőd-tek el a' pairség-örökösülés - feletti vitatá-sok. Coigny, Choiseul, Fitz-James hercze-gek, a' külső dolgok ministere 's Molé gróf szólottak felváltva mellette 's ellene; de semmi nyomos, vagy uj beszédikben nem fordul elő. Más nap ismét ezen tárgy feletl folytak a' vitatások, a' mellette buzgók közül Noailles azt nyilatkozta: hogy ezen örö-kösüléstől függ a' status sorsa 's e' kérdés nem egyéb mint egy csatajel a' képviselő monar-chia 's Republica közt; azért ha megszű-nik a' pair-örökösülés, akkor megszűnik min-den örökösülés is. — Mortemart azt állítá: örökösülés nélkül a' pair nem egyéb, mint egy szajna tulsóparti drabant. — Simeon azt mondá: a' pairségnek állandó characterrel 's örök sajtósággal kell birnia mint a' koro-nának. — Beranger eltökélését jelenti: hogy a' pair-kamarától örökre bucsut vesz, mihelyt ez örökösülését egy vak 's az ország valódi interesszeit félre ismerő pártvéleménynek feláldozza. Erre Montalivet, pair 's a' nyilvá-nyos oktatás ministere sajnálta, hogy né-melley szónoktag olly veszélyektől fél, mel-lyek nincsenek; — a' pairi 's birtoki örökösü-lés nem állanak egymással olly szoros köl-csön viszonyban 's viszonyhatásban, mivel a' korona örökösülése 's a' pairségé tizta politikai természetü, a' vagyon-örökösülés pedig társasági; valódi ereje azonban min-den testnek nem bizonyos külső tulajdonság-ban alapul, hanem tagjainak belső ügyes-ségében 's értelmi nyomosságában.

A' pyrenei csatornának (t. i. az oczeánt a' földközi tengerrel összecsatlandónak) épít-tetési engedelme törvénynél fogva egy magá-nyos társaságnak adatott. Melly dicső dolog, hol tengereket egyesítő óriási munkákat vizs az egyesült észerő véghez magányosak által! mi egy két, amazokhoz képest ároknyi nagy-ságu csatornáinkat sem birjuk országosan fentartani haszonvehető karban 's megmen-teni a' pusztulástól!

Mondják, hogy Mortemart herczeg francia követnek az orosz udvarnál (most Párisban) nincs kedve többé Pétervárába menni 's elbocsáttatást kérő folyamodását benyújtá a' királynak.

Mondják azt is, hogy Quelen párisi érseket, a' francia követ ellenére is, Cardinalissá nevezé a' Pápa.

PRUSSZIA.

Berlinből írják December 15dikén: A' Poseni Nagyherczegség ügye, mellyet a' nálunk megérkezett fő előlülő, Flottwell, vezet, ugy halljuk, azon kérdés körül forog, valyon azon tisztségben nem lévő poseni lakosoknak, kik a' lengyel z e n d ü l é s b e n munkás részt vettek, közönséges bocsánat adassék e, 's ez által a' mindent előlről kezdő, szerfelett nehéz és összehonyolt, de már elhatározott törvényút visszavonassék? vagy folyjon tovább is, meghagyatván minden kinek birói ítélet után a' Felség kegyelméhez folyamodhatása. — Ámbár ezen kérdés inkább csak a' formaságot látszik illetni, 's jóllehet nagyterjedékű fekvő birtok confiscatioja korunk 's országunkban a' legkivihetlenebb dolgok egyike, mégis sok kár-mellőzés vagy távoztatás függ ama' kérdés elintéztetésétől, mivel az illető jószágoknak huzamosabb sequestrum (zárlat) által tetemesen kell szevedniek — Lengyel országból nem hallunk egyéb hírt számos éjjeli fogdoztatásnál, mellyek az ország minden részén olly embertelenséggel (törvényekről itt szó sem forog) vitetnek végbe, hogy fogoly-rokonai sorsáról 's hol létéről a' legközelebb vérség sem hallhat semmi hírt.

OLASZORSZÁG.

Roma December 15kén: Tegnapelőtt estve a' Berry herczegné megint ide jött; de mint halljuk, holnap reggel utját Lucca felé folytatni fogja. Egy másik lehunytsillag, Bonaparte Jeromos, is itt van, de a' hir szerint, ez is feloldja itteni kötelekeit 's Toseanában akar megtelepedni. —

A' kölcsön iránt megegyezett ő Szentsége Rotschilddel, 's talán szigorúak egy kicsinyt a' feltételek; de ha meggondoljuk, hogy a' hitelező bátorsága csak az uralkodó pápa életeig tart, ezen nem csudálkozhatni. Időnk folyvást szép, tavaszi, de nem egészséges.

SPANYOLORSZÁG.

Egy madridi szorgalom-kocsi (diligence), melly Bayonneba December 17dikén érkezett, azon hírt hozta: hogy Torrijos, Calderon, Golfín, Lopez Pinto 's több szerencsétlen társaik, kiket a' madridi journal pártütőknek, a' párisi Courier ellenben hazafiaknak nevez, kivégeztettek.

Ujabb hiteles tudósítások (a' madridi udvari ujságból véve) megigazolják ezen hírt. A' fenn nevezett főbekkel együtt 55ten lövettek agyon December 11kén.

HOLLANDIA.

Bécsi és Augsburgi ujságok közlik a' Hágai Staatscourant után azon Jegyzéket (Note) mellyet a' német-alföldi király Meghatalmazottai, a' Conferentia 24 cikkelyeire szolgáló feleletül ugyan ezen Conferentiának bemutattak. „Távol attól“, így szólnak ebben Hollandia meghatalmazotti, „hogy ezen (a' 24) cikkelyek valamely nyereséget adnának Hollandiának, mellyel ezelőtt semmi időszakaszban nem birt: nem csak illyes mit nem nyujtanak neki, hanem még, 's csupán azon egyetlen okból, mivel egy ország szakad el tőle, melly előbb egyesülve volt vele, ezen elszakadt ország javára olly szolgálai terheket (servituten) tolnak nyakába, millyenek alá soha sem Holland, sem akármely más független ország nem hajolt meg 's mellyeket semmi hason-értékkel (aequivalent) nem pótolhatni ki; sőt olly jusokat 's hasznokat vonnak el tőle, mellyekkel ezelőtt Hollandia birt; illyenek az 1790beliek, midőn a' Schelde (scaldis folyóviz) elrekesztetése fenállott, 's az 1815beliek, midőn Hollandia az akkori egyezés által részére kikötött jusokért és hasznokért tőkepenzeiről 's gyarmatairól lemondott,

mellyektől őt a' 24 cikkely minden kárpótlás nélkül fosztaná meg. Az alólírtak semmi ellenvetést sem gördíténének olly intézkedés (arrangement) ellen, melly Hollandiát az érintett 1790diki vagy 1815diki állásába iktatná vissza; de a' 24 cikkely a' helyett hogy illyes következéseket adna, Hollandiának az európai Statusegyesületben egy pusztá czimezeti (titularis) helyen kívül egyebet nem enged. Alólírtak, megbizatasoknál fogva, ezennel a' legünnepibben protestálnak az öt udvar megbizottinak Belgiummal 's ennek királyával November 15dikén közlött szerződése (tractatusa) ellen azon oknál fogva, mivel az a' 12dik prot. A. jegyü függelékével's ismét a' 19dik protocollummal, mellyek Hollandia állását az öt hatalmassághoz képest kijelölék, ellenkezik. — — Illyetén álláspontján a' dolgoknak Hollandia meghatalmazotti is az ajánlott cikkelyek vizsgálatát részkeről a' nevezett (t. i. az 1814diki 8 cikk. 's a' 12dik protocoll. függelékiben foglalt) kötésekben 's nyilatkozásokon alapították, 's ezen vizsgálat resultatumit e' jegyzék mellé, emlékeztető (memoriale) képen függesztve, a' Conferentiának benyújtják. — Az alólírtak kéri az öt udvar megbizott képviselőit, vegyék e' jegyzéket 's a' mellé csatolt emlékirást vizsgálat alá, azonban reménylik egyszersmind hogy Ő Excellentiáik kedvezve fogadandják e' munkát mellyben ismét ama' békélni hajló szellemet fogják találni, melly a' német-alföldi kormányt mind szüntelen vezérlé. — E' kormány egyedül ollyas concessiókra nem fog állani mellyek Hollandia függetlenségével, méltóságával 's legfőbb érdekeivel (interesszójival) ellenkeznek, vagy azokkal össze nem férkeztethetők.

A' fenemlitett emlékirást legközelebb adni fogjuk.

HELVÉCZIA.

December 24diki tudósítások szerint a' Neuenburgi nyugtalanságok még sem csila-

pultak egészen le. Annyi bizonyos: hogy Val de Traversból kizaklaták a' békétlen-dőket (insurgenseket), 's Bourquin magát a' Waadt-földre vonta, de innen Villeneuvebe száműzetett. Mondják: hogy interessans levelezések találtattak az insurgensek kezei között, de ez alig hihető, mert az egész kezdet olly botorul volt szöve 's olly vakmerően intézve, hogy okos és előkelő Helveta magát illy emberekkel szövetezésbe sem bocsáthatá.

SARDINIA.

A' Gazetta Piemontese egy királyi rendelést közöl October 29dikéről, melly 17 cikkelyben egy új, Sabaudiai (Savoyen) polgári érdemrendet alapít. Ennek Nagymestere a' király maga, 's ezen czim a' mindenkori korona-örökösre is általszáll. A' rend birtokosi mind egy osztályuak, t. i. Vitézek, kik, ha nem belföldiek, a' belföldön kellett ezen megkülönböztetésre érdemet szerezniük. A' rend tagjai udvarolhatók (hoffähig, nem hoffärtig) 's katonai tisztelkedésekben részesülnek. A' rend díszjele egy arany kereszt, kék zománczal (émaille), közepén egy gömbölyű vért (paizs), mellynek egyik színén a' rendalkotó neve (első betüji) a' másikon ezen szavak: „a' polgári érdemnek 1831“ láthatók. Viselik fejér szélü világos kék pántlikán. Érdemes polgári tisztviselők, jeles tudósok 's művészek lehetnek tagjai. —

OROSZ BIRODALOM.

Ő Felsége az Igazsági ministerség újabb szerkezetét meghagyni, egyszersmind parancsolatul méltóztatott adni: hogy az, mint ideigleni rendszabás, addig, mig valamenyi ágú ministerium állapotja és szerkeze- te álnézve 's helyben hagyva nem lesz, tartassék meg.

BAVÁRIA.

A' bajor Rendek másik kamarája üléseit báró Schrenk, első Praesidens, következő

Beszéddel zárta be (Decemb. 25): „Tíz hónapi fáradságos munka után, Uraim, czél nál vagyunk. Engedjék meg az Urak hogy minelölte az ülést végzettnek hirdetném, szólhassak, 's legelőbb is azon köszönetemet fejezzem ki, mellyel az Urak 's különösen a' Directorium (igazgatóság) tagjai (t. i. a' kamara 2 praesidense 's 2 titoknok) iránt tartozom, azon jószág- 's barátságért, mellyel ez idő alatt irántam viseltetek. E' köszönethez egyszersmind azon ohajtást párosítom: hogy Uraságtok folyvást csökkenetlen egészségben maradjanak, ugyszinte azon reményemet, hogy jövő egybejövételünkör ismét e' szálában találандем Uraságtokat. Ha egy pillantatot vetünk munkálkodásinkra: ugy fog talán némellynek látszani, hogy constitutionalis életünk további kifejlésére a' polgári alkotmányos szabadság kiterjesztésére 's biztosítására kevesebbet tettünk, mint talán kívántatott volna. De gondolják meg azok, kiknek kívánataik még nincsenek betöltve, hogy a' fennálló alkotmányon teendő változtatások felette fontos tárgy, ha ohajtjuk, hogy javunkra üssenek ki azok, — hogy e' változtatások a' legnagyobb vigyázatot 's előlátást kívánják, 's hogy azokat csak fokónként, lassu léptekben nem iramva és sebes vágtatva érhetni el; továbbá hogy e' tekintetben is sok történt, a' jobbra vezető ut kivágatott, 's a' status kormányától várni lehet: hogy e' nemben is kezet nyujtand azon tökéletesség elérésére, melly emberi erők által eszközölhető; végre, hogy az, a' mit a' kor lelke 's közvélemény ohajt, kor haladtával, fentartóztathatlanul meg is valósodik...“ 's a' t.

ELEGY HIREK.

A' Németalföldi General-statusok 44 milliót határoztak el esztendőszaki közköltségekre.

Paskevitsch herczeg 's Tábornok (Feldmarschall) November 27diki utasításából láthatni; hogy a' lengyel széleken határőrül kozák ezredek vannak rendelve, mind a' porosz mind a' krakói mind a' magyar galicziai végeken. Ennélfogva nem lesz ezentul szükségünk a' Dónhoz fártadni kozák láthatás végett, minthogy Gallicziánk szélein is láthatjuk őket színről színre. —

A' Rotschild háztól vett Belgiumi kölcsönzés 50 millió, négyszázezer frankra megy, vagy két millió font sterlingre.

AUSZTRIA.

Bécsben most jégkármentő Intézet alapodik össze, melly minden örökös tartományokra szándékozik terjeszteni gondoskodást, mihelyt Felség. Urunk által meg erősítettik. — Magyarországbán minden Vármegye vagy más törvényhatóság létesíthetne, tűz, jégkár 's más illy bármi tulajdonú 's czélirányu intézeteket, 's a' tetemes pénz, a' mit ezek miatt kiküldünk, itthon maradna. Mikor leszünk már sikeritő tettel páros önérzésűek!

Pénzfolyamat:

Bécs (Jan. 3kán) közép ár:	
Status 5 pC. kötelezőlev.	85 $\frac{7}{8}$ P. P.
— 4 pC.	75 $\frac{5}{8}$ —
— 1820diki nyeres. kölcsön	—
— 1821diki	—
Városi Banko-oblig.	48 —
Bank-actiák	1154 $\frac{1}{2}$ —

A' gabonának Pesti piaczi ára Jan. 5kán 1832.

Pos. m. vtó. garas.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pos. m. vtó. garas.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	—	120	—	Arpa	40	36	—
Kétszeres	—	86	84	Zab	31	30	—
Rozs	60	56	53	Kukoricza	40	38	36

Szerkezteti Helmezy M. — Nyomtatja Landerer.